

ACTIEF MET OUDGRIEKS

Deel I

ACTIEF MET OUDGRIEKS

Deel I

Ls Coronalis

Ls Coronalis

ISBN: 9789464483987

Omslagontwerp Ls Coronalis

© 2021 P en B Cornelissen, Hamont-Achel, Belgium

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

Eerste druk

Inhoud

De bijsluiters	11
Het Oudgriekse alfabet.....	12
Oefening.....	17
Πρῶτον μάθημα.....	20
Griekse strip	20
Woordenschat	24
Het werkwoord type λύειν.....	27
εἶναι	28
Eerste groep vrouwelijke zelfstandige naamwoorden type μάχη, βασιλεία en θάλαττα in de nominativus en accusativus enkelvoud en meervoud	29
Het lidwoord, nominativus en accusativus enkelvoud	30
Δεύτερον μάθημα.....	32
Griekse strip	32
Woordenschat	34
Alle naamvallen van de eerste groep vrouwelijke zelfstandige naamwoorden type μάχη, βασιλεία en θάλαττα.....	36
Eerste groep mannelijke zelfstandige naamwoorden type δεσπότης, heerser.....	37
De verbuiging van het lidwoord.....	38
Τρίτον μάθημα	41
Griekse strip	41
Woordenschat	43
Tweede groep mannelijke zelfstandige naamwoorden type δοῦλος.....	47
Τέταρτον μάθημα.....	49
Griekse strip.....	49
Woordenschat	51
Tweede groep onzijdige zelfstandige naamwoorden type θηρίον, wild dier.....	53
De imperativus praesens actief	53
Oefening: Vertaal.....	54
Oefening: Zeg in het Grieks.....	54
Πέμπτον μάθημα.....	56

Griekse strip	56
Woordenschat	58
De bijvoeglijke naamwoorden van de eerste klasse	60
Ἑκτον μάθημα	64
Griekse strip	64
Woordenschat	66
Bijvoeglijke naamwoorden van de eerste klasse met twee uitgangen.....	71
Contracte zelfstandige naamwoorden van de tweede groep	71
Contracte bijvoeglijke naamwoorden van de eerste klasse.....	71
Ἑβδομον μάθημα	75
Griekse strip	75
Woordenschat	77
Derde groep zelfstandige naamwoorden.....	80
Ἄγδοον μάθημα.....	84
Griekse strip	84
Woordenschat	86
Niet-contracte bijvoeglijke naamwoorden van de tweede klasse.....	87
Ἐνατον μάθημα	89
Griekse strip	89
Woordenschat	91
De verbuiging van πᾶς, ἐκῶν, ἄκων, χαρίεις en μέλας.....	93
Uitwerkingen van de opdrachten:	95
Woordenlijst.....	105

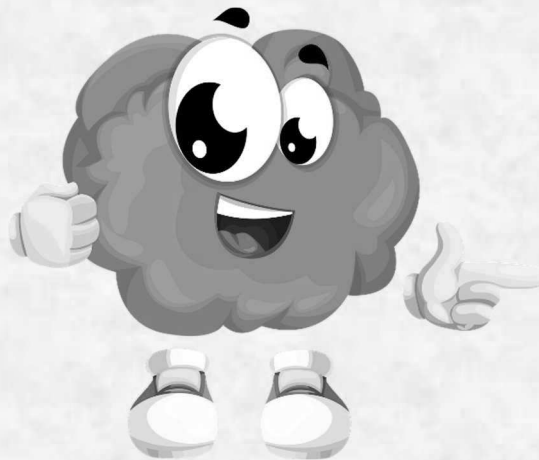
De bijsluiter

We gaan op een actieve manier Oudgrieks leren. Iedere les begint met **een Grieks stripje gevolgd door een stripje zonder tekst**. De stripjes werden gemaakt met storyboardthat.com. Andere afbeeldingen werden ontleend aan pixabay.com of aan bronnen die op de plaatjes vermeld staan.

Vervolgens volgt **de grammaticale uitleg**. **De woordenlijst** geeft de nieuwe woorden van iedere les. **Probeer de Griekse stripjes aan de hand van de lege stripjes aan het begin van iedere les te memoriseren**, doe hetzelfde met **het vocabularium** en **de grammaticale rijtjes**, maak dan de opdrachten. **De uitwerkingen** staan achter in het boek.

Achter in het boek vind je **de woordenlijst**.

Herhaal constant!

Het Oudgriekse alfabet

Het Griekse alfabet is overal aanwezig in onze samenleving. Denk aan de woorden alfabet, alfamannetje, betablokkers, deltamonding of aan de merken Sigma, Kappa, Alpha Romeo. De wetenschappen bedienen zich ook vaak van symbolen die ontleend zijn aan het Griekse alfabet.

1. Alfamannetje

2. Alpha Romeo

Het Griekse alfabet telt **24 letters**. Ons alfabet is afgeleid van het Griekse alfabet. Let op de gelijkenissen. In de tekstverwerker vind je verschillende lettertypes voor het Griekse alfabet net zoals voor ons alfabet. In dit boekje wisselen we al een keer van lettertype om je te laten wennen.

Alpha	A	α	a
Bèta	B	β	b
Gamma	Γ	γ	g
Delta	Δ	δ	d
Epsilon	E	ε	e/ee
Dzèta	Z	ζ	zd of dz
èta	H	η	è
Thèta	Θ	θ	th
Iota	I	ι	i/ie
Kappa	K	κ	k
Lambda/labda	Λ	λ	l
Mu	M	μ	m
Nu	N	ν	n
Ksi	Ξ	ξ	ks,x
Omikron	O	ο	o
Pi	Π	π	p
Rho	P	ρ	r
Sigma	Σ	σ,ς *	s
Tau	T	τ	t
Upsilon	Υ	υ	uu/u
Phi	Φ	φ	f/ph
chi	Χ	χ	ch

psi	Ψ	ψ	ps
Omega	Ω	ω	oo

* de **ς** wordt alleen gebruikt aan het einde van een woord, anders is het een **σ**.

Extra uitleg voor de oorspronkelijke uitspraak:

γ- oorspronkelijk uitgesproken als **g** in **goal** (Engels).

η- oorspronkelijk uitgesproken als **ê** in **bête** (Frans) (opmerking: langer uitgesproken e).

θ- oorspronkelijk uitgesproken als **th** in **the** (Engels).

φ- oorspronkelijk uigesproken als **ph** in **power** (Engels, opmerking: dit is de geaspireerde /p^h/, dit houdt in dat er na de "p" een soort uitgeademde "h" weerklinkt - kijk bijvoorbeeld eerst naar het Nederlandse voorbeeld **ophouden**).

ω- oorspronkelijk uitgesproken als **ô** in **morning** (Engels, opmerking: langer uitgesproken o).

Spiritus:

Klinkers krijgen aan het begin van een woord een spiritus (Latijn voor "ademtocht"). Dit is een aanblazingsteken en deze worden geschreven als een haakje op of voor de letter. Iedere klinker krijgt een spiritus. Er zijn twee soorten spiritus:

Een spiritus asper:

letterlijk harde/scherpe ademtocht,

aangeblazen, extra h-klank;

wordt geschreven als een omgekeerde komma in de lucht: ^ˆ

Een spiritus lenis: letterlijk zachte ademtocht,

niet aangeblazen, niet uitspreken;

wordt geschreven als een komma in de lucht: ^ˆ

Een voorbeeld van een spiritus lenis voor de hoofdletter Alpha: Ᾱ (uitspreken als "a" of "aa"). Een voorbeeld van een spiritus asper voor de kleine letter èta: ἤ (uitspreken als "hè").

Als een woord bestaat uit alleen maar kapitalen wordt de spiritus weggelaten en staan er ook geen accenten.

De spiritus bij hoofdletters en kleine letters:

Bij hoofdletters staat de spiritus voor de letter, bijvoorbeeld: Ἄριστοτέλης: Aristoteles. Bij kleine letters staat de spiritus op de letter, bijvoorbeeld: ἡγεμονία: hēgemonia.

De spiritus bij de rho:

De letter rho wordt aan het begin van een woord altijd met een spiritus asper geschreven, omdat hij in het Oudgrieks altijd geaspireerd - dus als "rho" - werd uitgesproken.

De spiritus bij tweeklank:

Bij tweeklanken wordt de spiritus op de tweede letter geschreven, ook als de eerste letter een hoofdletter is.

Tweeklanken:

Net als in het Nederlands bestaat er een aantal klinkerkoppels die, indien ze naast elkaar staan, anders worden uitgesproken. Vergelijk met de Nederlandse klank **oe**, die niet als o-e wordt uitgesproken.

- Alpha + ...
  - Alpha + iōta (ἄι): ongeveer zoals het Nederlandse tussenwerpsel **ai**.
  - Alpha + upsilon (ἄυ): tussen het Nederlandse **aw** en **au**.
- Epsilon + ...
  - Epsilon + iōta (ἔι): tussen de è in blèren en de **ej**.
  - Epsilon + upsilon (ἔυ): tussen het Nederlandse **ew** en **eu**.

- Ēta + ...
  - Ēta + iōta (ἦ): een combinatie van de è in blèren en een j. De iōta wordt steeds onder de ēta geschreven. We noemen ze dan - met een Latijnse benaming -iōta subscriptum.
- Omikron + ...
  - Omikron + iōta (οἶ): ongeveer zoals het Nederlandse **oi** in "Hoi!"
  - Omikron + upsilon (οῦ): ongeveer zoals de Nederlandse **oe**.
- Upsilon + ...
  - Upsilon + iōta (υἶ): ongeveer zoals het Vlaamse of Surinaamse **wie**.
- Ōmega + ...
  - Ōmega + iōta (ωἶ): ongeveer zoals het Nederlandse **ooi**. De iōta wordt steeds onder de ōmega geschreven. We noemen ze dan - met een Latijnse benaming - iōta subscriptum.

In alle andere klinkerkoppels worden de klinkers afzonderlijk uitgesproken, alsof ze gevolgd worden door een medeklinker. Houd er rekening mee dat sommige klinkercombinaties tot contracties leiden.

Lange en/of korte klinkers:

Het Oudgrieks kent enkele lange en/of korte klinkers.

- De korte klinkers zijn: epsilon en omikron.
- De klinkers die lang en kort kunnen zijn, zijn: alpha, iōta en upsilon.
- De lange klinkers zijn: èta en omega.

Iota Subscriptum:

Als een iōta na een omega, èta of alpha komt, wordt deze onder het woord geplaatst. Zo wordt de omega met een iōta er achter: ωἶ. Een èta met een iōta erachter wordt: ἦ en een alfa met een iōta erachter wordt: αἶ.

De accenttekens: